

Handläggare
Lars Ericsson
Telefon: 08 - 508 11 818**Till**
Servicenämnden
2017-03-21

Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm- lägesrapport av hållbarhetskommissionens arbete

Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Servicenämnden åberopar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Christer Edfeldt
Förvaltningschef

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2016 om en strategi för genomförande av åtgärder framlagda av stadens kommission för ett socialt hållbart Stockholm. I strategin anges att förslagen ska prövas av kommunstyrelsen vid upprättandet av budget 2018.

Berörda nämnder och bolagsstyrelser ska inför budgetarbetet redovisa hur de ser på sina verksamheter i förhållande till den analys och beskrivning som görs i kommissionens rapporter samt på förutsättningarna att genomföra de föreslagna åtgärderna. Servicenämnden ska redovisa sina förutsättningar för genomförande av åtgärder gällande ungas etablering på arbetsmarknaden, framför allt med avseende på personer med funktionsnedsättning samt på utrikes födda.

Förvaltningen framhåller att det är viktigt att stadens verksamheter kan användas för att underlätta för dessa unga personer att etablera sig i samhället och på arbetsmarknaden. Förvaltningen stödjer åtgärdsförslagen och avser, så långt det är möjligt, att genomföra dem i enlighet med vad som anges i rapporten. Dessa förslag handlar om att rikta sociala klausuler i upphandlingar till särskilt prioriterade grupper, att utveckla ett arbete med arbetsdifferentiering samt att främja kompetensbaserad och icke-diskriminerande rekrytering.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom staben i samarbete med verksamhetsområde upphandling. Ärendet behandlas på förvaltningsgruppen 2017-03-14.

Bakgrund

Stadsledningskontoret föreslår i ett tjänsteutlåtande att hållbarhetskommisionens rapporter ska beaktas vid upprättande av förslag till budget för 2018.

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet till servicenämnden m fl för yttrande senast 2017-04-13.

Sammanfattning av remissen

Berörda nämnder och bolagsstyrelser ska inför budgetarbetet redovisa hur de ser på sina verksamheter i förhållande till den analys och beskrivning som görs i kommissionens rapporter samt på förutsättningarna att genomföra de föreslagna åtgärderna. Kommissionen har som utgångspunkt för detta utarbetat delrapporter gällande skolutveckling, ungas etablering på arbetsmarknaden, medborgarnas inflytande i stadens beslutsprocesser och det offentliga rummets betydelse för en socialt hållbar samhällsutveckling.

Servicenämnden ska enligt stadsledningskontorets tjänsteutlåtande främst redovisa sina förutsättningar för genomförande av tre åtgärder gällande ungas etablering på arbetsmarknaden. De föreslagna åtgärder som ska kommenteras handlar om att Stockholms stads verksamheter ska användas för att främja ett inkluderande arbetsliv. Framför allt avses här grupperna personer med funktionsnedsättning och utrikes födda vilka har svårare att etablera sig på arbetsmarknaden jämfört med unga i allmänhet.

Den första av åtgärderna handlar om att rikta sociala klausuler i upphandlingar till särskilt prioriterade grupper. Genom att i högre grad rikta sysselsättningskrav i upphandlingar kan staden arbeta aktivt för att få in prioriterade grupper på arbetsmarknaden. Därigenom kan berörda personer få erfarenhet och kontaktnät som kan leda till en långsiktig etablering på arbetsmarknaden. Detta kräver bra matchningsinsatser och medarbetare med erfarenhet av att arbeta med olika målgruppers specifika förutsättningar samt ett tydligt individperspektiv. Hög personaltäthet medger en tät kontakt med den enskilda personen vilket underlättar matchning, coachning och språkstödande insatser. Inom arbetsmarknadsnämnden, som ska vara ansvarig tillsammans med samtliga upphandlande nämnder och bolagsstyrelser, finns särskild målgruppskompetens och verksamheter som bör kopplas till arbetet.

Vidare föreslås att stadens arbete med arbetsdifferentiering ska utvecklas. För att möjliggöra en mer inkluderande arbetsmarknad kan staden skapa nya arbetstillfällen av specifika arbetsmoment som riktas mot särskilda grupper. Förutom fler arbetstillfällen kan detta frigöra resurser hos övrig personal, samt ge utökat utrymme för kompetenshöjande insatser och vidareutbildning både för ordinarie personal och för personer som erbjuds dessa nya tjänster. Samhällskostnaderna på längre sikt kan också minska om människor ges tillträde till arbetsmarknaden och blir självförsörjande. Åtgärden vilar således tydligt på ett socialt investeringsperspektiv. Stadens satsning för personer med lindrig utvecklingsstörning, serviceassistenter, är ett exempel på arbetsdifferentiering inom barn- och äldreomsorgen. Satsningen erbjuds endast som visstidsanställning idag, men skulle kunna utvecklas till att omfatta flera andra yrkesområden och målgrupper samt erbjuda tillsvidareanställning för personer med en långvarigt nedsatt arbetsförmåga. Ansvarig ska vara kommunstyrelsen i samarbete med arbetsmarknadsnämnden.

Slutligen föreslås att Stockholms stad ska främja kompetensbaserad rekrytering och motverka diskriminering vid rekrytering inom staden. Unga med funktionsnedsättning och unga utrikes födda har svårare att etablera sig på arbetsmarknaden bland annat till följd av diskriminering och okunskap hos arbetsgivare om exempelvis utländska utbildningar och funktionsnedsättningar. Okunskapen kan få till följd att kravprofilen vid rekrytering blir mer omfattande än vad arbetet kräver. Kunskapshöjande insatser om kompetensbaserad rekrytering, mångfald, neuropsykiska diagnoser samt kognitiva och tekniska hjälpmedel i arbetslivet bör därför genomföras för att motverka onödiga krav som utesluter målgrupperna. Ansvarig för

åtgärden ska vara kommunstyrelsen i samverkan med samtliga nämnder och bolagsstyrelser

Förvaltningens synpunkter och förslag

Serviceförvaltningen konstaterar att det i delrapporten ”Dold potential” framgår att vissa grupper, framför allt unga med funktionsnedsättningar och unga utrikes födda, genomsnittligt har det betydligt svårare att etablera sig på arbetsmarknaden jämfört med unga i allmänhet. Detta beror enligt aktuell forskning bland annat på okunskap från arbetsgivares sida, höga krav gällande utbildning och färdigheter i svenska samt diskriminering. Vidare är det relativt vanligt att dessa unga personer har ohälsoproblem samt att de saknar ett socialt nätverk och kontakter i arbetslivet. Det är givetvis mycket angeläget att stadens verksamheter kan användas kompensatoriskt för att kunna underlätta för dessa unga personer att etablera sig i samhället.

Förvaltningen stödjer förslaget till användning av sociala klausuler i upphandling. Förvaltningen har under 2016 varit delaktig i stadsledningskontorets arbete med att ta fram en vägledning för användning av sociala krav i upphandling, vilka i enlighet med åtgärdsförslaget i rapporten bland annat omfattar särskilda kontraktsvillkor gällande sysselsättningsfrämjande åtgärder. I enlighet med vägledningen ska de krav som ställs ha ett samband med kontraktsföremålet samt formuleras så tydligt och transparent att alla anbudsgivare förstår vad som avses och kan beakta kravet vid utformningen av sina anbud.

Arbetsmarknadsförvaltningen ska alltid kontaktas för rådgivning kring kravens utformning, inte minst för att säkerställa att kraven i den enskilda upphandlingen är anpassade till avtalets längd och föremålet för upphandlingen. För att säkra stadens kompetens gällande sysselsättningsfrämjande åtgärder i samband med upphandlingar har arbetsmarknadsförvaltningen inrättat en enhet för extern arbetsgivarsamverkan dit stadens verksamheter har möjlighet att vända sig för rådgivning inom området.

Det resonemang som förs i rapporten gällande utveckling av arbetsdifferentiering är en bra utgångspunkt för att överväga om hur staden kan bidra till en mer inkluderande arbetsmarknad. Dock bedöms det att förvaltningens möjligheter till att skapa arbetstillfällen på detta sätt är relativt begränsad. Skälet till detta är främst att de flesta arbetsuppgifter inom förvaltningen är specialiserade och systemberoende vilket försvårar differentiering

av arbetet. Det faktum att verksamheten är intäktsfinansierad medför också viss inskränkning av möjligheterna att avsätta resurser för introduktion, handledning med mera.

Förvaltningen anser, i enlighet med vad som föreslås i rapporten, att det är viktigt att främja kompetensbaserad rekrytering och motverka diskriminering vid rekrytering inom staden. Det kan i sammanhanget nämnas att det rekryteringsstöd som förvaltningen erbjuder övriga förvaltningar (och vissa bolag) självfallet inbegriper en kompetensbaserad rekryteringsprocess. Förvaltningens utgångspunkter vid rekrytering är att fokusera på kompetens och inkludering vilket innebär att ingen grupp får glömmas bort eller ska känna sig ovälkommen att söka. Det finns här en ambition att uppnå en ökad mångfald i rekryteringarna och att attrahera en bredare målgrupp. Detta handlar exempelvis om välkomnande ordval och förhållningssätt vid annonsering och kontakter med kandidater. Vidare kan det avse att utforma kravprofiler så att det inte ställs onödigt höga krav gällande svenskafärdigheter när rollen inte kräver det.

Slutligen vill förvaltningen framhålla att kommissionens rapporter, inte minst med avseende på den relativt omfattande forskningsanknytningen, utgör ett intressant och viktigt underlag för stadens arbete med att förverkliga ett socialt hållbart Stockholm. Det är också positivt att rapporterna och de tillhörande åtgärdsförslagen är föremål för remisshantering med sikte på hantering i stadens budgetprocess, eftersom detta ger förutsättningar för ett systematiskt arbete med prioriteringar, genomförande av åtgärder, uppföljning och utvärdering av resultat etc inom ramen för stadens ledningssystem.

Bilaga

Remiss från kommunstyrelsen:

- 1-4 Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm.
Lägesrapporter av hållbarhetskommisionens arbete
- 5 Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm.
Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande